

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

TALEPUNKT

SAMRÅD DEN 24. AUGUST 2011

FRUGT OG GRØNT KONTROL

[Det talte ord]

Spørgsmål BI

”Hvordan vil ministeren sikre, at danske forbrugere er sikret mod at købe frugt og grønt indeholdende sundhedsskadelige bakterier, og hvilke tiltag vil ministeren iværksætte for at komme problemet til livs – i forlængelse af Fødevarestyrelsens rapport ”Kontrol af patogener i importeret og dansk spiseklart grønt” offentliggjort i juni 2011?”

Spørgsmål BJ

”Ifølge rapporten findes de sundhedsskadelige bakterier i frugt og grønt fra både danske og udenlandske producenter. Forbrugerne kan dermed ikke vide sig sikre på, at de ikke udsættes for skadelige bakterier, når de køber og spiser spiseklart grønt, hvilket på sigt måske kan forventes at betyde, at danskerne af frygt for at blive syge undlader at spise frugt og grønt i samme målestok som tidligere. Dette vil have sundhedsmæssige konsekvenser, idet de klare sundhedsmæssige fordele ved at spise frugt og grønt formindskes.

Hvordan forholder ministeren sig til denne problemstilling, og hvilke tiltag vil ministeren iværksætte for at ændre udviklingen?"

Svar

- Jeg vil besvare spørgsmålene samlet. Og lad mig begynde med at slå fast, at der ikke er grund til ikke at spise masser af frugt og grønt. Det er sundt. Det smager godt. – Og risikoen for at blive syg er meget begrænset.

Nuværende kontrol

- I Danmark fører vi kontrol med frugt og grønt på linje med andre fødevarer. Og den kontrol er med til at sikre danske forbrugere mod skadelige bakterier i disse produkter.

Øget fokus på fødevarerens sikkerheden af frugt og grønt

- Der har på det seneste været et stort fokus på fødevarerens sikkerheden af frugt og grønt – og med rette:
 - For det første på grund af det store sygdomsudbrud i Tyskland fra spirer, som også berørte både danske forbrugere og erhvevsdrivende.
 - For det andet viser Fødevarerstyrelsens rapport – *”Kontrol af patogener i importeret og dansk spiseklart grønt”* offentliggjort i juni 2011 – at der *kan* være problemer med grønsager.

Rapporten viser på den anden side også, at problemets omfang ikke er så stort, at det bør forhindre forbrugerne i at spise frugt og grønt i rigelige mængder.

- Og for det tredje har hele den vestlige verden, gennem de senere år, set en stigning i antal mennesker, der bliver syge af bakterier og virus fra frugt og grønt.
- I den forbindelse vil jeg gerne tilføje, at der kan være flere forklaringer på, at vi ser flere syge af frugt og grønt.
 - For det første spiser vi heldigvis mere frugt og grønt, og vi tilbereder det mindre – som en del af en sundere livsstil.
 - For det andet importerer vi flere og flere produkter fra 3. lande, som kan have en ringere hygiejnestandard, end vi er vant til.
 - Endelig ser vi flere og flere, der kommer hjem fra udlandet med en maveinfektion fra fødevarer, der er spist på rejsen.

Redegørelse til efteråret

- Det er alt sammen forhold, der gør, at jeg finder behov for at se nærmere på kontrollen med frugt og grønt, herunder også på kravene til egenkontrollen. Det har

jeg også tilkendegivet overfor Udvalget på samrådet om E.coli-udbruddet den 22. juni.

- Som jeg oplyste dengang, har jeg derfor bedt Fødevarestyrelsen vurdere, om der er et fagligt behov for at ændre på kontrollen, og om der er noget, vi kan gøre bedre i forhold til den fremtidige håndtering af risici ved frugt og grønt.
- Fødevarestyrelsen er blandt andet i gang med at undersøge:
 - om der er behov for, og hjemmel til, at pålægge virksomhederne at udtage flere egenkontrolprøver;
 - om den offentlige kontrol af frugt og grønt bør øges;
 - og om virksomhederne har mulighed for at stille krav til leverandørerne både i ind- og udland.
- Fødevareinstituttet ved Danmarks Tekniske Universitet bidrager til dette arbejde, og Fødevarestyrelsen ventes at komme med en redegørelse, som vil blive forelagt for forligskredsen i løbet af efteråret.
- På baggrund af denne redegørelse, vil jeg vurdere, om der er grundlag for at ændre kontrollen.

Kontrollen nu

- Det vigtigt at understrege, at Fødevarestyrelsen allerede i dag udfører en omfattende kontrol af frugt og grønt. Kontrollen bygger på en række elementer:
 - Bl.a. har Fødevarestyrelsen igennem en årrække gennemført en række kontrolprojekter om sygdomsbakterier i frugt og grønt og Fødevarestyrelsen sætter løbende fokus på udvalgte problemområder.
 - Fødevarestyrelsen har også styrket importkontrollen via en særlig fokusgruppe, som løbende melder ud til importørbranchen, når der kan være tale om risikoprodukter.
 - Importørerne kan også finde en oversigt over produkter under særlig intensiv kontrol som relaterer til restriktionsbekendtgørelsen på Fødevarestyrelsens hjemmeside, de kan få nyhedsbreve om mulige risici og de kan finde ny lovgivning m.m. på denne hjemmeside.
 - Derudover er der i dag krav om, at virksomhederne skal vurdere, om der kan være en risiko ved deres produkter og på den baggrund udarbejde et egenkontrolprogram, der sikrer mod denne risiko.
 - Og endelig er den kontrol, som vi fører med virksomhedernes egenkontrol, meget vigtig. I sidste ende er det jo virksomhedernes ansvar at sikre, at den frugt og grønt, som de

markedsfører, og sælger til forbrugerne, ikke indeholder sygdomsbakterier eller virus.

Fødevarerforliget

- Hvis vi ser på nye, fremadrettede tiltag, så redegjorde jeg på samrådet i juni for, at frugt og grønt som ny smittekilde er ét af fokusområderne i fødevarerforliget.
- Jeg vil gerne gentage, at denne indsats blandt andet går på at udvikle redskaber til importørerne om, hvilke krav de bør stille ved import af frugt og grønt. Desuden skal der iværksættes nye kontrolprojekter, som vi har fremrykket, så prøveudtagningen sættes i gang allerede nu i september.
- Med den nuværende kontrol og de allerede planlagte tiltag har vi et godt og robust udgangspunkt for overvejelserne om den fremtidige kontrol på området.

Forbrugersiden

- Der er som nævnt ikke grund til en generel bekymring hos de danske forbrugere.
- Fødevarestyrelsen opfordrer stadig forbrugerne til at spise masser af frugt og grønt. Risikoen for at få et maveonde af frugt og grønt er meget begrænset, og de ernæringsmæssige fordele er så veldokumenterede, at det relativt høje indtag, vi har i Danmark, skal fortsættes – og gerne øges.

- Der er stadig en stor udfordring i forhold til at lære forbrugerne, hvornår de skal være forsigtige.
- Derfor gennemførte Fødevarestyrelsen i 2010 en kampagne ”Skyl frugt og grønt”. Kortfilmen, som indgik i kampagnen, er blevet vist igen i DR’s OBS udsendelse her i løbet af sommeren.
- Rådene til forbrugerne går ud på at skylle frugt og grønt. Derudover bør forbrugerne give særlige risikoprodukter som minimajs og sukkerærter et kort opkog.
- Fødevarestyrelsen vil igen, både i 2012 og i 2013, oplyse forbrugerne om korrekt håndtering af frugt og grønt. Det er en del af vores fælles fødevarerforlig.

Ernæring og fødevarerikkerhed hånd i hånd

- Fremadrettet kobles hygiejnerådene i endnu højere grad sammen med ernæringsoplysningen om, at det er sundt at spise frugt og grønt.
- Denne kombination - ernæring og fødevarerikkerhed - skulle gerne få forbrugerne til fortsat at have appetit på masser af frugt og grønt samtidig med, at de tager de få og nødvendige forholdsregler, som oftest kan sikre dem mod at blive syge.
- I de kommende kampagner, som skal få forbrugerne til at spise mere frugt og grønt, er det oplagt at indbygge hygiejnerådene i diverse opskrifter.

Afsluttende

- Afsluttende vil jeg sige, at vi nu må vente på redegørelsen fra Fødevarestyrelsen om kontrollen med frugt og grønt, før vi tager stilling til videre skridt.
- Jeg vil som nævnt invitere til en drøftelse med forligskredsen, om der er grundlag for at ændre den nuværende kontrol, når Fødevarestyrelsens vurderinger foreligger.